

İHKİB DDM'YE SAHA ZİYARETLERİ DEVAM EDİYOR

Tasarımdan Üretime Türkiye'de Hazır Giyim Sektöründe Dijital Dönüşüm METAMORPHOSIS Projesi kapsamında İHKİB bünyesinde kurulan Dijital Dönüşüm Merkezi'ne saha ziyaretleri gerçekleştirilmeye devam ediyor. **İstanbul Sanayi Odası'nın (İSO)** yararlanıcısı olduğu, Avrupa Birliği ve Türkiye Cumhuriyeti mali iş birliği çerçevesinde finanse edilen ve **Sanayi** ve Teknoloji Bakanlığı tarafından yürütülen Rekabetçi Sektörler Programı kapsamında desteklenen IDE-A4İSTANBUL Projesi Çalışma

Grubu ve Teknik Yardım Ekibi ile **İSO** Genel Sekreter Yardımcısı Hakan Çoban'ın katılımıyla İHKİB Dijital Dönüşüm Merkezi'ne 12 Mayıs'ta saha ziyareti gerçekleştirildi.

Bilgi ve deneyim paylaşımının akabinde Dijital Dönüşüm Merkezi'ndeki makine, ekipman ve teknolojiler tanıtıldı. **İstanbul Sanayi Odası** Endüstriyel Tasarım ve Prototipleme Merkezi (**İSO** ETP) ile İHKİB Dijital Dönüşüm Merkezi arasında geleceğe dönük iş birlikleri üzerine fikir alışverişi yapıldı.

Bilal KOÇAK
bilalkocak@ekovitrin.com

editör

TÜRKİYE EKONOMİSİ İHRACATLA BÜYÜYOR

İstanbul Sanayi Odası (İSO) her yıl Türkiye'nin ilk 500 büyük şirketini belirliyor. 2021 yılı 500 listesi de geçtiğimiz ay açıklandı. Bu listede yer alan **sanayi** şirketlerinin ihracatla büyüme gösterdiği görülüyor. **Sanayi** sektörünün en değerli verilerini oluşturan "Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşu" araştırmasına göre 2021 yılında üretimden satışlara göre zirvede 136 milyar 793 milyon TL ile TÜPRAŞ yer aldı. Sıralamada ikinci Ford Otomotiv, üçüncü de Star Rafineri oldu. **İSO** 500'ün ihracatı da yüzde 33,9'luk artışla 85,8 milyar dolara ulaştı. Türkiye genelinin 1,1 puan üzerinde gerçekleşen artışla **İSO 500** ihracatı tarihsel rekor kırdı. Haziran sayımızda bu gurur veren tabloyu "**Türkiye'nin sanayi devleri ihracatla büyüdü**" başlığı ile kapak konusu yaptık.

2022 ilk çeyreğinde Türkiye ekonomisi yüzde 7.3 ile yine rekor bir büyüme sağladı. Bu büyümenin de lokomotifini ihracatçı **sanayi** şirketlerimiz oluşturuyor. Bu da gösteriyor ki ihracatla büyüme modeli, Türk ekonomisi için en sağlıklı kalkınma yolu olarak görülüyor.

DAIKIN TÜRKİYE'DEN İHRACAT HAMLESİ

İklimlendirme sektörünün önde gelen şirketlerinden Daikin Türkiye'nin, Sakarya Hendek'teki tesislerinde 13 milyon Euro yatırım bedeli ile devreye aldığı yeni VRV üretim tesisleri **Sanayi** ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank'ın katıldığı törenle hizmete açıldı. Daikin Türkiye bu yeni yatırımı ile birlikte 2021 yılında 262 milyon Euro olan ihracatını 100 milyon Euro daha artıracak. Avrupa'nın ikinci büyük VRV tesisinin ülkemize hayırlı olmasını diliyoruz. Bu önemli yatırıma Haziran sayımızda yer veriyoruz.

FAİZSİZ FİNANSMAN SEKTÖRÜ

Faizsiz finansman sistemi ile vatandaşları ev ve otomobil sahibi yapan şirketler BDDK lisansı ile birlikte denetim ve güvence altına alındı. Sektörün öncü kuruluşlarından FuzulEv de BDDK

lisansını aldı. 30 yıldan bu yana faizsiz finansman sistemi ile binlerce aileyi ev ve otomobil sahibi yapan FuzulEv'in Yönetim Kurulu Başkanı Eyüp Akbal, Ekovitrin'e yaptığı açıklamada, faizsiz finansman sisteminin daha hızlı gelişmesi için gayret ettiklerini belirtiyor. BDDK lisansıyla mağduriyetlerin önleneceğini de vurgulayan Eyüp Akbal, sektörün Pazar payının 5 yılda yüzde 20'ye ulaşacağını söylüyor.

HALKBANK'TAN EKONOMİYE 807,8 MİLYAR TL DESTEK

Bankacılık sektöründe başarılı hizmetleriyle adından söz ettiren Halkbank, esnaf-sanatkarlara, meslek gruplarına, girişimcilere ve KOBİ'lere sunduğu finansal seçeneklerle ekonomideki canlılığa katkı vermeyi sürdürüyor. Özellikle kadın girişimcilere 2021'de sağladığı destekleriyle ön plana çıkan Halkbank'ın Genel Müdürü Osman Arslan, "**807,8 milyar TL seviyesine ulaşan toplam kredilerimizle Türkiye ekonomisine katkımızı artırarak devam ettirdik. Bu süreçte 2 milyar TL net dönem kârına ulaştık**" diyor.

KÜRESEL SİLAHLANMA BÜTÇESİ 2 TRİLYON DOLARI GEÇTİ

Ekovitrin'in Haziran sayısında önemli araştırmalar ve analizler de yer alıyor. Bu araştırmalardan biri küresel silahlanma ile ilgili. Stockholm Uluslararası Barış Araştırmaları Enstitüsü (SIPRI), 2021 yılına ilişkin küresel askeri harcamalar raporuna göre, silahlanmaya harcanan para 2 trilyon doların üzerine çıktı. Askeri harcamaların yüzde 62'sini ABD, Çin, Hindistan, Rusya ve İngiltere yaptı. Ekovitrin, bu konuyu sayfalarına taşıdı. Savaşlar ve açlıktan milyonlarca insanın öldüğü dünyamızda silahlanmaya büyük bütçelerin ayrılması dramatik bir gelişme olarak karşımıza çıkıyor.

Küresel ve Türkiye piyasalarının ekonomist ve uzmanlar tarafından analiz edildiği Haziran sayımız yine dopdolu bir içerikle sizlerle buluşuyor. Önümüzdeki ay yine birlikte olmak üzere...

HABER | ISO 500

TÜRKİYE'NİN SANAYİ DEVLERİ İHRACATLA BÜYÜDÜ

İSO 500'DE YER
ALAN ŞİRKETLERİN
İHRACATI YÜZDE
33,9'LUK
ARTIŞLA 85,8
MİLYAR DOLARA
ULAŞARAK TARİHİ
BİR REKOR KIRILDI.

İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, "Türkiye ekonomisi, geçen yıl dünya genelinin çok üzerinde gerçekleşen yüzde 11'lik büyüme ile son 10 yılın en güçlü performansını sergiledi. **ISO 500**'ün ihracat rakamlarında da görüleceği üzere bu durum özellikle dış talepteki artıştan kaynaklandı. Genişleyen iç talep de ekonomik büyümeyi destekledi" dedi.

HABER | ISO 500

Istanbul Sanayi Odası'nın (İSO) sanayi sektörünün en değerli verilerini oluşturan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasına göre 2021 yılında üretimden satışlara göre zirvede 136 milyar 793 milyon TL TÜPRAŞ (Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.) yer aldı. Sıralamada ikinci Ford Otomotiv, üçüncü de Star Rafineri oldu. **ISO 500**'ün ihracatı da yüzde 33,9'luk artışla 85,8 milyar dolara ulaştı. Türkiye genelinin 1,1 puan üzerinde gerçekleşen artışla **ISO 500** ihracatı tarihsel rekor kırdı.

Istanbul Sanayi Odası (İSO), sanayi sektörünün devler liginin belirleyeni ve 1968 yılından bu yana aralıksız yapılan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırmasının 2021 yılı sonuçlarını açıkladı. Odakule'de Fazıl Zübü Meclis Salonu'nda düzenlenen basın toplantısında İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** tarafından açıklanan "Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu" araştırması'na göre, 2021 yılında üretimden satışlara göre en büyük kuruluş 136 milyar 793 milyon TL TÜPRAŞ (Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş.) oldu.

Sıralamada ikinci 67 milyar 305 milyon TL ile Ford Otomotiv Sanayi A.Ş., üçüncü 55 milyar 187 milyon TL ile Star Rafineri, dördüncü 46 milyar 152 milyon TL ile Toyota Otomotiv ve beşinci de 38 milyar 669 milyon TL ile İskenderun Demir ve Çelik oldu.

"BÜYÜME, DIŞ TALEPTEKİ ARTIŞTAN KAYNAKLANDI"

Sanayinin check-up'ı olarak nitelenen, sanayi sektörü başta olmak üzere Türkiye ekonomisinin büyümesinden ihracatına, finansmandan yatırım iklimine kadar

birçok alanda detaylı bilgiler içerdiği için çok önemli bir gösterge olan Türkiye'nin 500 Büyük Sanayi Kuruluşu-2021 araştırmasının sonuçları, İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan** ev sahipliğinde düzenlenen ve İSO Yönetim Kurulu Başkan Yardımcıları **İrfan Özhamaratlı** ve Sadık Ayhan Sarunan'ın katıldığı basın toplantısında açıklandı. İSO Yönetim Kurulu Başkanı **Erdal Bahçivan**, Türkiye ekonomisinin geçen yıl dünya genelinin çok üzerinde gerçekleşen yüzde 11'lik büyüme ile son 10 yılın en güçlü performansını sergilediğini, **ISO 500**'ün ihracat

rakamlarında da görüleceği üzere bunun özellikle dış talepteki artıştan kaynaklandığına dikkat çekti. İhracatta yüksek artışı sağlayan ana unsurun Türk **sanayisinin** dünya genelindeki alıcılar için önemli bir alternatif üretici olarak öne çıkması sonucu ortaya çıkan ilave tedarik talebi olduğuna değinen Bahçıvan, ayrıca yurt içinde salgına karşı yürütülen başarılı aşı uygulamaları sonrasında iktisadi ve sosyal faaliyetlerde kısıtlamaların kademeli olarak kaldırılması ve buna bağlı olarak genişleyen iç talebin de ekonomik büyümeyi desteklediğini söyledi. Bütün bu gelişmelerin etkisiyle **sanayi** sektörünün yüzde 16,6, imalat **sanayinin** ise yüzde 17,2 büyüyerek ekonominin genelinden pozitif ayrıştığını ve büyümeye de en yüksek katkını sağlayan sektör olduğunu dile getiren Bahçıvan **"Sanayi** sektörünün sürükleyici rolü, her ay açıkladığımız **İstanbul Sanayi Odası** Türkiye İmalat PMI'nin geçen yılki verilerinde de zaten görülüyordu. Türkiye İmalat PMI verileri 2021 yılında tam kapanma ve bayram tatilinin denk geldiği mayıs ayı dışında tüm aylarda eşik

değer 50'nin üzerinde seyretti. Endeksin yıl ortalaması da 52,1 olarak gerçekleşti. Dolayısıyla İmalat PMI, yaşanan güçlü büyümenin sinyalini bizlere önceden vermişti" dedi.

İSO 500'ÜN ÜRETİMDEN SATIŞLARI YÜZDE 73,8 ARTTI

Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye'nin 500 Büyük **Sanayi** Kuruluşunun üretimden satışları 2020'deki 1,2 trilyon lira olan seviyesinden, yüzde 73,8'lik artışla 2021 yılında 2 trilyon lirayı geçti. Artışın yüksek olmasında ihracattaki güçlü büyüme ile döviz kurları ve enflasyondaki hareketlenme etkili oldu. Geçmiş dönemlerle kıyaslandığında, **İSO 500**'ün üretimden satışlarında bundan daha yüksek oranlı artışların son olarak 1992-1997 dönemindeki yüksek enflasyon ortamında gerçekleştiği görüldü. Söz konusu dönemde **İSO 500**'ün üretimden satışlarının yıllık artış oranları o yıllarda da yüzde 78 ile yüzde 112 aralığında seyretmişti. **İSO 500**'ün ihracatı da yüzde 33,9'luk artışla 85,8 milyar dolara ulaştı. **İSO 500**'ün ihracat artışı, Türkiye genelinin 1,1 puan üzerinde gerçekleşti.

Böylece hem Türkiye hem de **İSO 500** ihracatı tarihsel rekor kırdı.

FAALİYET KARI YÜZDE 139 YÜKSELDİ

Araştırmaya göre **İSO 500**'ün 2021'de faaliyet karı yüzde 139 oranında artarak 143 milyar liradan 342 milyar liraya çıktı. Böylece faaliyet karlılığı 4 puan artışla yüzde 14,8'e yükseldi. Benzer şekilde faiz, amortisman ve vergi öncesi kar da yüzde 120'ye yakın bir artışla 185 milyar liradan 405 milyar liraya sıçradı. Bunun sonucunda FAVÖK karlılığı 3,6 puan artışla yüzde 17,5'e çıktı. Vergi öncesi kar ve zarar toplamı ise yüzde 137 artarak 92,5 milyar liradan 219 milyar liraya yükseldi. Bu gelişme satış karlılığını 2,5 puan artışla yüzde 9,5'e taşıdı.

FINANSMAN GİDERLERİNDE YÜZDE 135 ARTIŞ

İSO 500'ün finansman giderleri Türk lirasındaki değer kaybı, enflasyondaki artış ve faiz oranlarındaki yükselişin etkisiyle yüzde 135 oranında artarak 89 milyar liradan 209

HABER | ISO 500

milyar liraya yükseldi. Aynı yılda faaliyet karındaki artış yüzde 139 ile daha yüksek gerçekleşti. Böylece finansman giderlerinin faaliyet karına oranı hafif düşüşe rağmen son yıllarda olduğu gibi yüzde 60'ın üzerinde kaldı.

AKTİF TOPLAM YÜZDE 65,4 ARTTI, TOPLAM BORÇLAR YÜZDE 71 BÜYÜDÜ

ISO 500'ün ana bilanço göstergesine göre, 2021 yılında ISO 500'ün aktif toplamı yüzde 65,4 artarak 1,3 trilyon liradan 2,1 trilyon liraya yükseldi. Aktifler içerisinde ana kalemlerde dönen varlıklar yüzde 74 artışla 821 milyar liradan 1,4 trilyon liraya ulaşırken, duran varlıklar yüzde 51 artışla 467 milyar liradan 706 milyar liraya yükseldi. Özkaynaklar 407 milyar liradan 624 milyar liraya yükselerek yüzde 53 artarken, toplam borçlar 881 milyar liradan 1,5 trilyon liraya çıkarak yüzde 71 büyüdü.

KDV YÜKÜ YÜZDE 91 ARTTI

ISO 500'ün üzerindeki devreden KDV yükü yüzde 91 gibi büyük bir artışla 24 milyar liraya yaklaştı. Kar eden kuruluş sayısı 405 olurken, faiz, amortisman ve vergi öncesi kar elde eden firma sayısı ise 489 oldu. Yine ISO 500'de teknoloji yoğunluğuna göre yaratılan katma değer dağılımına göre, en yüksek payı yüzde 33,3 ile düşük teknoloji yoğunluklu sanayiler almaya devam etti. Bununla birlikte orta-düşük ve orta-yüksek teknolojilerin payının yüzde 53'lerden yüzde 60'lara yükselmesi de teknolojik dönüşüm açısından umut verici oldu. Diğer yandan yüksek teknoloji yoğunluklu sanayilerin payı yüzde 6,4'ten yüzde 6,1'e geriledi.

İSTİHDAM ARTIŞI İSE YÜZDE 5,6 OLDU

ISO 500'de AR-GE harcaması yapan kuruluş sayısı 2021'de 265 olurken, AR-GE harcamaları anket verileri ile yaklaşık 9 milyar TL düzeyinde gerçekleşti. Bu durum 2020'ye göre yaklaşık yüzde 44'lük artışa işaret etti. ISO 500'ün istihdamı da 2021 yılında yüzde 5,6 artarak 757 bin 24 kişiye yükseldi. Aynı yılda ödenen maaş ve ücretlerdeki artış ise yüzde 33 oldu. Yine ISO 500 içinde yabancı sermaye paylı kuruluşların sayısı 1 adet daha azalarak 109'a indi.

Ayrıca ISO 500'de yer alan kuruluşların bağlı olduğu oda bilgilerine göre sıralanması sonucu sanayideki ağırlığın Anadolu lehine geliştiği görüldü. Son yıllarda sayısal olarak düşüş eğiliminde olmasına karşın en büyük pay 158 firma ile halen İstanbul Sanayi Odası'na ait olurken, İstanbul'u 41 kuruluş ile Kocaeli Sanayi Odası ve 40 kuruluş ile Ege Bölgesi Sanayi Odası izledi. Bu odaları da 33'er kuruluş ile Ankara Sanayi Odası ve Gaziantep Sanayi Odası, 18 kuruluş ile Kayseri Sanayi Odası ve 16 kuruluş ile de Bursa Ticaret ve Sanayi Odası takip etti.

2021 Yılıının En Büyük 10 Sanayi Kuruluşu

2020 Sıra No	2021 Sıra No	Kuruluş	Üretimden Satışlar (Net) (TL)
1	1	Tüpraş	136.793.346.358
2	2	Ford Otomotiv	67.305.202.746
6	3	Star Rafineri	55.187.004.901
4	4	Toyota Otomotiv	46.152.742.040
10	5	İskenderun Demir ve Çelik	38.669.497.386
5	6	-	-
9	7	Ereğli Demir ve Çelik	36.787.827.783
7	8	Arçelik	35.788.965.875
3	9	Oyak-Renault	34.413.732.641
8	10	Tofaş	26.566.750.666

